

Oheismateriaali

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen
sopimuksen seuranta
MAL-seurantakokous
29.5.2017

Sisällys

Asuminen ja maankäyttö

- Kaavoituksen ja asuntotuotannon taulukot 2016
  - Helsingin seudun uusi asuinkerrosala käyttötarkoituksittain ja asemakaavavaiheittain
  - Helsingin seudun asuntotuotanto: valmistuneet asunnot, aloitetut asunnot ja myönnetyt rakennusluvut
  - Arvio vuonna 2017 valmistuvasta asuntotuotannosta
  - Arvio vuonna 2017 alkavasta tuotannosta

- Raide-Jokerin vyöhykkeen kehittämispotentiaali

Liikenteen oheismateriaali Helsingin seudun MAL-seurantaan

Toimenpiteet, joita osapuolet yhteistyössä edistävät

Asuminen ja maankäyttö

Aloitettut asunnot ja myönnettyt rakennusluvut 2016

	Aloitettut asunnot yhteensä	Aloitettut kerrostaloasunnot yhteensä	Aloitettut pientaloasunnot yhteensä	Aloitettut 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-	Aloitettut erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut asumisoikeusasunnot	Aloitettut vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Aloitettut vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Aloitettut vapaarahoitteiset omistusasunnot
Espoo	3 500	2 811	689	275	102	0	135	89	944	1 955
Helsinki	5 129	4 708	421	829	214	0	817	123	880	2 266
Kauniainen	106	89	17	0	0	0	0	28	0	78
Vantaa	4 391	3 852	539	494	15	0	283	124	806	2 669
PKS yhteensä	13 126	11 460	1 666	1 598	331	0	1 235	364	2 630	6 968
Hyvinkää	279	219	60	54	60	0	0	0	49	116
Järvenpää	623	476	147	0	15	0	0	49	102	457
Kerava	746	685	61	72	0	0	0	0	400	274
Kirkkonummi	247	135	112	0	0	0	0	31	51	165
Mäntsälä	126	68	58	0	0	0	0	0	0	126
Nurmijärvi	453	213	240	0	0	92	0	0	37	324
Pornainen	17	0	17	0	0	0	0	0	0	17
Sipoo	219	134	85	0	0	0	0	0	0	219
Tuusula	188	75	113	12	44	0	0	0	0	132
Vihti	224	146	78	63	0	0	0	0	22	139
KUUMA yhteensä	3 122	2 151	971	201	119	92	0	80	661	1 969
Helsingin seutu yhteensä	16 248	13 611	2 637	1 799	450	92	1 235	444	3 291	8 937

	Myönnettyt rakennusluvut kerrostaloasunnoille 2016 (asuntojen lkm)	Myönnettyt rakennusluvut pientaloasunnoille 2016 (asuntojen lkm)	Myönnettyt rakennusluvut yhteensä 2016 (asuntojen lkm)
Espoo	2 341	764	3 105
Helsinki	5 211	386	5 597
Kauniainen	74	18	92
Vantaa	4 982	536	5 519
PKS yhteensä	12 608	1 704	14 313
Hyvinkää	195	59	254
Järvenpää	450	156	606
Kerava	788	56	844
Kirkkonummi	219	129	348
Mäntsälä	150	35	185
Nurmijärvi	159	283	442
Pornainen		9	9
Sipoo	442	117	559
Tuusula	44	129	173
Vihti	146	81	227
KUUMA yhteensä	2 593	1 054	3 647
Helsingin seutu yhteensä	15 201	2 758	17 960

Arvio valmistuvasta asuntotuotannosta 2017

	Valmistuvat asunnot yhteensä	Valmistuvat kerrostaloasu- nnot yhteensä	Valmistuvat pientaloasun- not yhteensä	Valmistuvat 40-v. korkotukilain- alla rahoitetut	Valmistuvat erityisryhmien ARA-vuokra- asunnot	Valmistuvat lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA- vuokra-asunnot	Valmistuvat asumisoikeusa- sunnot	Valmistuvat vuokra- asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Valmistuvat vapaarahoittei- set vuokra- asunnot	Valmistuvat vapaarahoitteiset omistusasunnot
Espoo	3 421	2 732	689	277	242	0	130	0	841	1 931
Helsinki	5 300	4 700	600	720	357	0	600	123	900	2 600
Kauniainen	189	174	15	0	0	0	0	28	62	99
Vantaa	3 000	2 600	400	387	0	0	221	234	899	1 259
PKS yhteensä	11 910	10 206	1 704	1 384	599	0	951	385	2 702	5 889
Hyvinkää	357	257	100	95	60	0	0	0	49	153
Järvenpää	770	600	170	88	15	0	0	49	102	516
Kerava	262	202	60	72	0	0	0	0	135	55
Kirkkonummi	349	239	110	0	0	25	0	31	55	238
Mäntsälä	252	217	35	84						168
Nurmijärvi	380	220	160	12	0	92	0	0	0	276
Pornainen	9		9	0	0	0	0	0	0	9
Sipoo	229	119	110	28	0	0	0	0	0	201
Tuusula	185	105	80	12	44	0	20	0	61	48
Vihti	260	180	80	63	0	0	0	0	22	175
KUUMA yhteensä	3 053	2 139	914	454	119	117	20	80	424	1 839
Helsingin seutu yhteensä	14 963	12 345	2 618	1 838	718	117	971	465	3 126	7 728

Arvio alkavasta tuotannosta 2017

Kunta/ seutu	Alkavat asunnot yhteensä	Alkavat kerrostaloasunnot yhteensä	Alkavat pientaloasunnot yhteensä	Alkavat 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Alkavat erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Alkavat lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Alkavat asumisoikeusasunnot	Alkavat vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Alkavat vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Alkavat vapaarahoitteiset omistusasunnot	Rakennusluvut vuonna 2017 (asuntojen lkm)
Espoo	3 600	2 800	800	447	301	175	396	0	550	1 731	3 000
Helsinki	5 200	4 700	500	1 000	400	20	750	0	850	2 180	5 500
Kauniainen	230	220	10	0	0	0	0	0	0	230	290
Vantaa	4 200	3 600	600	341	389	263	248	0	1 164	1 795	5 500
PKS yhteensä	13 230	11 320	1 910	1 788	1 090	458	1 394	0	2 564	5 936	14 290
Hyvinkää	340	240	100	50	0	0	70	0	0	150	360
Järvenpää	560	415	143	55	0	0	35	0	69	401	600
Kerava	525	465	60	62	0	0	70	0	184	209	550
Kirkkonummi	396	311	85	48	0	25	35	0	104	184	340
Mäntsälä	100	38	62								
Nurmijärvi	430	250	180	87	0	26	0	0	40	277	450
Pornainen	8	0	8	0	0		0		0		8
Sipoo	982	802	180	161	64	0	14	0	0	743	855
Tuusula	204	124	80	47	45	0	20	0	55	37	355
Vihti	190	100	90	22	0	0	0	0	0	168	230
KUUMA yhteensä	3 735	2 745	988	532	109	51	244	0	452	2 169	3 748
Helsingin seutu yhteensä	16 965	14 065	2 898	2 320	1 199	509	1 638	0	3 016	8 105	18 038

Helsingin seudun asuntotuotanto vuonna 2016

Valmistuneet asunnot

	Tavoite	Valmistuneet asunnot yhteensä	Toteutuma %
Espoo	2 700	2 474	92
Helsinki	5 400	4 395	81
Kauniainen	65	27	42
Vantaa	2 160	2 973	138
PKS yhteensä	10 325	9 869	96
Hyvinkää	324	288	89
Järvenpää	464	721	155
Kerava	421	354	84
Kirkkonummi	356	345	97
Mäntsälä	173	165	95
Nurmijärvi	356	355	100
Pornainen	65	18	28
Sipoo	356	344	97
Tuusula	378	357	94
Vihti	281	140	50
KUUMA yhteensä	3 175	3 087	97
Helsingin seutu yhteensä	13 500	12 956	96

Valmistuneet asunnot hallintamuodoittain

	40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Asumisoikeusasunnot	Vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Vaparaahoitteiset vuokra-asunnot	Vaparaahoitteiset omistusasunnot	Tavoite 40-v. korkotuki	Toteutuma 40-v. korkotuki yhteensä	Toteutuma 40-v. korkotuki %	Tavoite tuettu (korkotuki) yhteensä	Toteutuma tuettu (korkotuki) yhteensä	Toteutuma tuettu (korkotuki) %
Espoo	245	91	124	149	474	1 391	540	336	62	810	460	57
Helsinki	211	299	444	45	1 007	2 389	1 080	510	47	1 620	954	59
Kauniainen	0	0	0	0	0	27	13	0	0	19	0	0
Vantaa	257	61	373	250	588	1 444	432	318	74	648	691	107
PKS yhteensä	713	451	941	444	2 069	5 251	2 065	1 164	56	3 097	2 105	68
Hyvinkää	65	0	23	0	0	200	32	65	203	65	88	135
Järvenpää	65	93	68	0	0	495	46	158	343	93	226	243
Kerava	0	42	76	0	127	109	42	42	100	84	118	140
Kirkkonummi	72	0	0	0	155	118	36	72	200	71	72	101
Mäntsälä	55	0	0	0	0	110	17	55	324	35	55	157
Nurmijärvi	69	0	0	0	25	261	36	69	192	71	69	97
Pornainen	0	0	0	0	0	18	7	0	0	13	0	0
Sipoo	145	0	35	0	0	164	36	145	403	71	180	254
Tuusula	31	88	47	0	116	75	38	119	313	76	166	218
Vihti	0	0	0	0	0	140	28	0	0	56	0	0
KUUMA yhteensä	502	223	249	0	423	1 690	318	725	228	635	974	153
Helsingin seutu yhteensä	1 215	674	1 190	444	2 492	6 941	2 382	1 889	79	3 732	3 079	83

Helsingin seudun uusi asuinkerrosala käyttötarkoituksittain ja asemakaavavaiheittain 2016

	Voimaan tullut asumisen kerrosala 2016 (NETTO) kem ²				Tavoite keskim. Vuodessa	Toteutuma % 2016
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutalot	Erillispientalot	Yhteensä		
Espoo	444 081	23 864	88 914	556 859	249 000	224
Helsinki	416 138	7 100	10 715	433 953	597 500	73
Kauniainen	2 960	-4 300	1 060	-280	8 250	-3
Vantaa	241 544	5 405	-3 272	243 677	266 250	92
PKS yhteensä	1 104 723	32 069	97 417	1 234 209	1 121 000	110
Hyvinkää	4 930	2 300	13 096	20 326	31 750	64
Järvenpää	10 150	0	6 890	17 040	46 500	37
Kerava	38 600	2 774	194	41 568	52 500	79
Kirkkonummi	23 680	3 270	-3 596	23 354	39 750	59
Mäntsälä	7 800	0	10 975	18 775	25 000	75
Nurmijärvi	40 946	4 960	57 655	103 561	13 250	782
Pornainen	0	0	0	0	11 250	0
Sipoo	0	0	0	0	57 500	0
Tuusula	60 800	53 900	6 100	120 800	106 500	113
Vihti	4 600	0	0	4 600	28 000	16
KUUMA yhteensä	191 506	67 204	91 314	350 024	412 000	85
Helsingin seutu yhteensä	1 296 229	99 273	188 731	1 584 233	1 533 000	103

	Hyväksytyjen kaavojen asumisen kerrosala 2016 (NETTO) kem ²				Tavoite keskim. Vuodessa	Toteutuma % 2016
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutalot	Erillispientalot	Yhteensä		
Espoo	320 837	16 605	16 461	353 903	249 000	142
Helsinki	543 474	7 100	10 715	561 289	597 500	94
Kauniainen	0	0	0	0	8 250	0
Vantaa	164 759	-3 595	-2 139	159 025	266 250	60
PKS yhteensä	1 029 070	20 110	25 037	1 074 217	1 121 000	96
Hyvinkää	4 930	2 300	13 096	20 326	31 750	64
Järvenpää	13 700	0	200	13 900	46 500	30
Kerava	39 600	2 744	194	42 538	52 500	81
Kirkkonummi	0	0	120	120	39 750	0
Mäntsälä	7 800	0	10 975	18 775	25 000	75
Nurmijärvi	41 581	-1 404	43 293	83 470	13 250	630
Pornainen	0	0	0	0	11 250	0
Sipoo	24 900	0	0	24 900	57 500	43
Tuusula	60 800	53 900	6 100	120 800	106 500	113
Vihti	14 355	0	11 520	25 875	28 000	92
KUUMA yhteensä	207 666	57 540	85 498	350 704	412 000	85
Helsingin seutu yhteensä	1 236 736	77 650	110 535	1 424 921	1 533 000	93

Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen

Raide-Jokerin vyöhykkeen** kehittämispotentiaali

	Asuntoja Kerrosalaa	
Vuonna 2016		
Asuntoja yhteensä	68 061	
Valmistuneet asunnot	794	
Aloitettut asunnot	716	
Hyväksytty nettokerrosala	1 000*	91 360
Voimaan tullut nettokerrosala	3 850*	346 874
1/2017		
Kerrostalovaranto	7 150	535 715
Pientalovaranto	1 425	176 723

Helsingin ja Espoon rakentamisennusteiden mukainen potentiaali Raide-Jokerin vyöhykkeellä on lähes kuusi miljoonaa kerrosneliömetriä vuoteen 2050 mennessä. Se vastaa karkeasti arvioiden noin 60 000 – 70 000 asunnon rakentamispotentiaalia.

* Kerrosala on muutettu asunnoiksi laskennallisesti, käyttäen pohjana tietoja Helsinkiin ja Espooseen vuosina 2010-2015 valmistuneiden asuntojen keskimääräisestä koosta.

**Raide-Jokerin vyöhykkeeseen on laskettu 800 m säteellä linjasta esiintyvät havainnot.

Liikennepalvelut ja liikenteen infrastruktuuri

HSL:n hallitus hyväksyi kesäkuussa 2016 uuden suunnitteluohjeen vuosille 2016–2020.

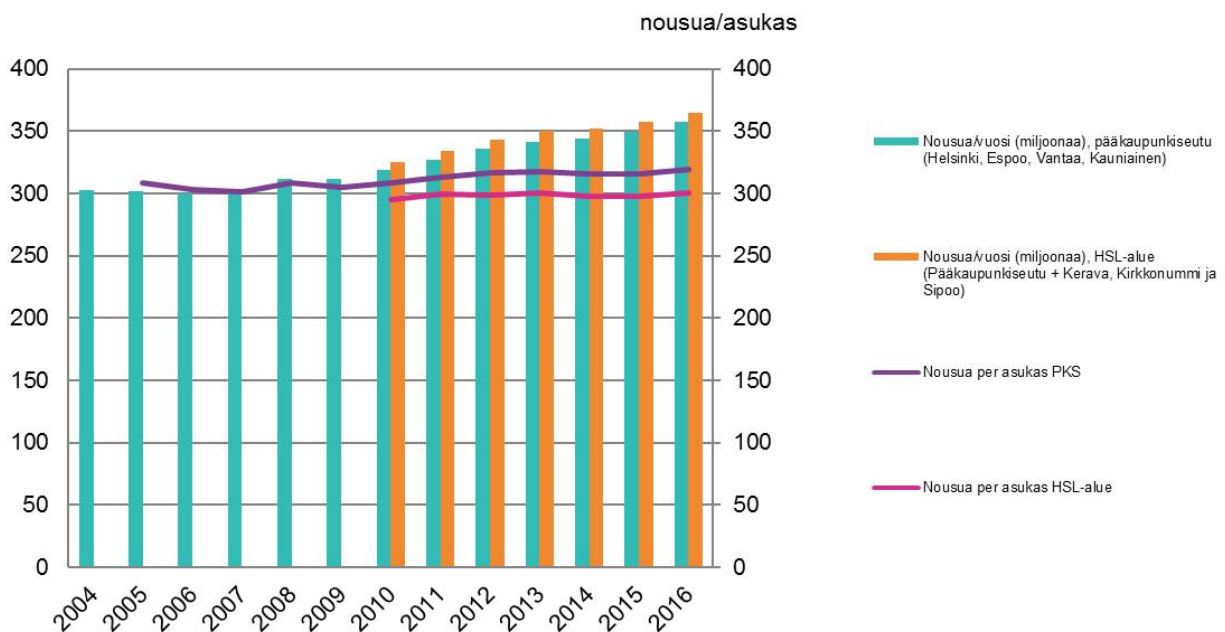
- HSL ja VR solmivat uuden lähijunaliikenteen sopimuksen vuosille 2016-2021, joka nopeuttaa uuden junakaluston hankkimista. Uutta Sm5-junakalustoa oli vuoden 2016 lopussa 62 yksikköä.
- HSL:ssä valmistui vuonna 2016 kaksi uutta runkobussilinjojen toteutussuunnitelmaa: linja 510 Tapiola-Pasila ja linja 560 Myyrmäki-Matinkylä.
- Metroliikenne on siirtynyt 2,5 minuutin vuoroväliin elokuussa 2016, jolloin tarjonta kasvoi lyhyemmistä junista huolimatta ja palvelutaso parani lyhentyneen vuorovälin ansiosta.

Kestävien kulkutapojen palvelutason kehitys

Vuonna 2016 HSL-alueen nousujen määrä joukkoliikenteessä kasvoi 2 % vuoteen 2015 verrattuna

Kasvu oli merkittäväntä lähijunaliikenteessä Kehäradan ollessa ensimmäistä kertaa koko vuoden käytössä, sekä seutuliikenteen busseissa.

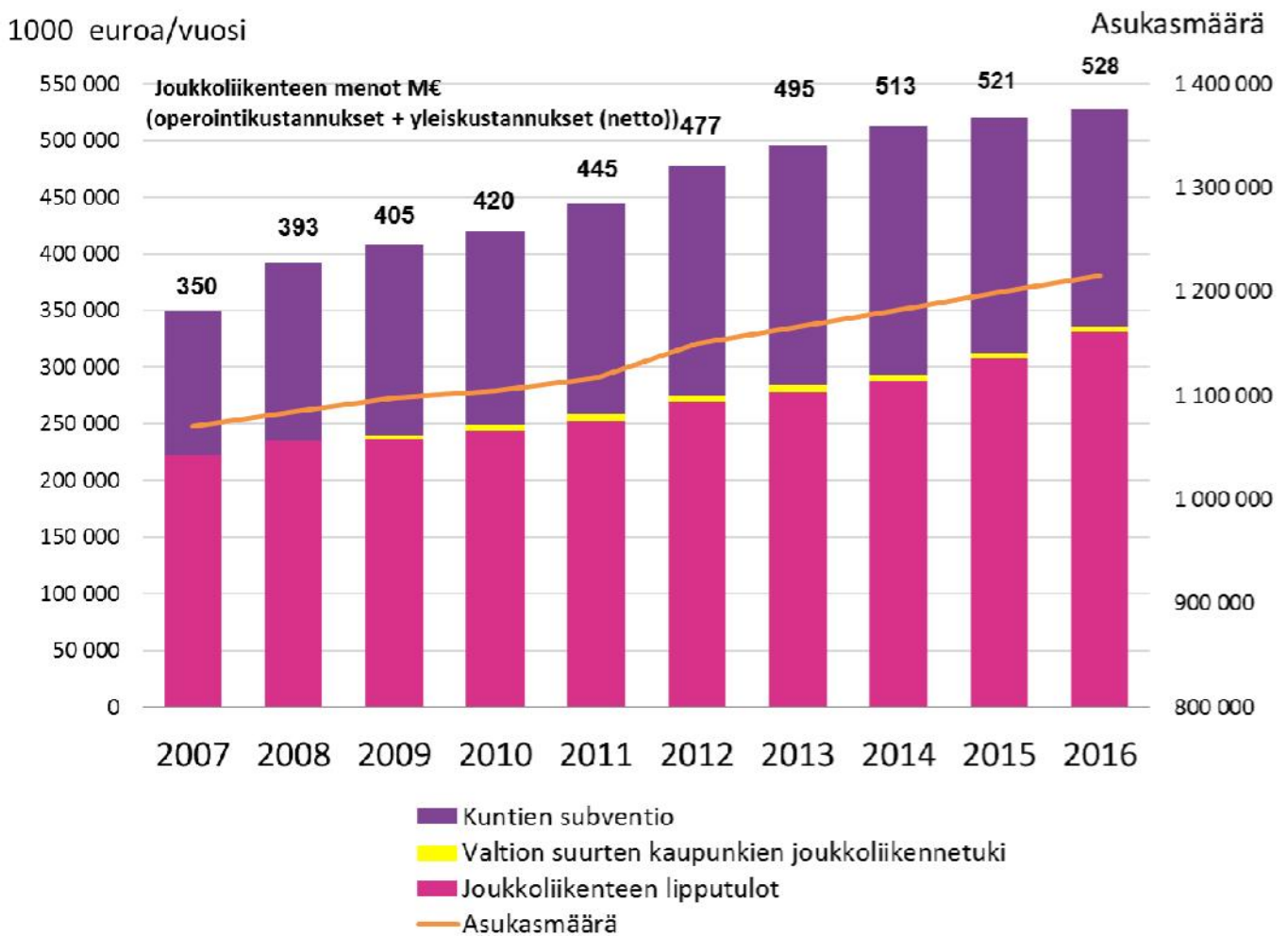

Joukkoliikenteen nousijamäärä HSL-alueella (Kerava 1.3.2006 alkaen, Kirkkonummi 1.1.2007 alkaen ja Sipoo 1.1.2012 alkaen). Indikaattori mittaa HSL-alueen joukkoliikenteen matkustajamäärän (nousujen määrä joukkoliikennevälieseen) muutoksia vuositasolla. Määrä sisältää raitiovaunun, metron, bussit sekä lähijunien osalta HSL-alueen nousut. Mukaan ei ole laskettu Suomenlinnan lautan nousuja.

Kestävien kulkutapojen palvelutason kehitys

HSL-alueen joukkoliikenteen lipputulot nousivat voimakkaasti vuonna 2016. Valtion joukkoliikennetuki nousi hieman ja kuntien maksama subventio laski hieman.

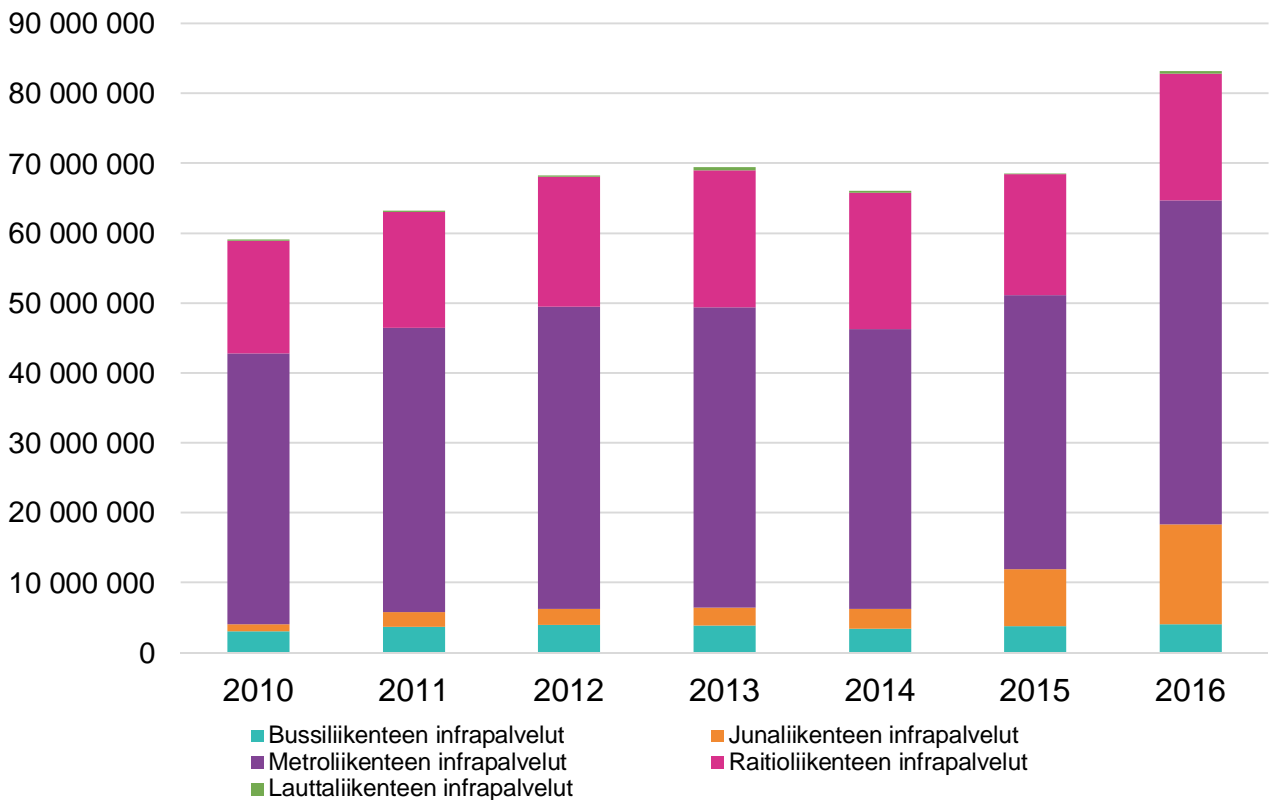

Joukkoliikenteen rahoitus HSL-alueella (Kerava 1.3.2006 alkaen, Kirkkonummi 1.1.2007 alkaen ja Sipoo 1.1.2012 alkaen). Kuvan joukkoliikenteen menoissa ei ole mukana infrastruktuurikustannuksia. Vuosina 2012-2015 lukuihin sisältyy HSL:n Kutsuplus-palvelu. Arvoja ei ole deflatoitu.

Kestävien kulkutapojen palvelutason kehitys

HSL-kuntayhtymän jäsenkuntien HSL:n käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavat käyttöoikeuskorvaukset olivat vuonna 2016 yhteensä 83,2 milj. euroa. Ne alittivat talousarvion 16,0 milj. eurolla, mikä johtui länsimetron viivästymisen vuoksi toteutumattomasta infran käyttöpalvelulaskutuksesta. Käyttöoikeuskorvaukset nousivat vuodesta 2015 noin 14,6 milj. euroa, koska Kehärata oli ensimmäisen kerran koko vuoden käytössä.

HSL:n maksamat infrakorvaukset vuosina 2010-2016. Arvoja ei ole deflatoitu.

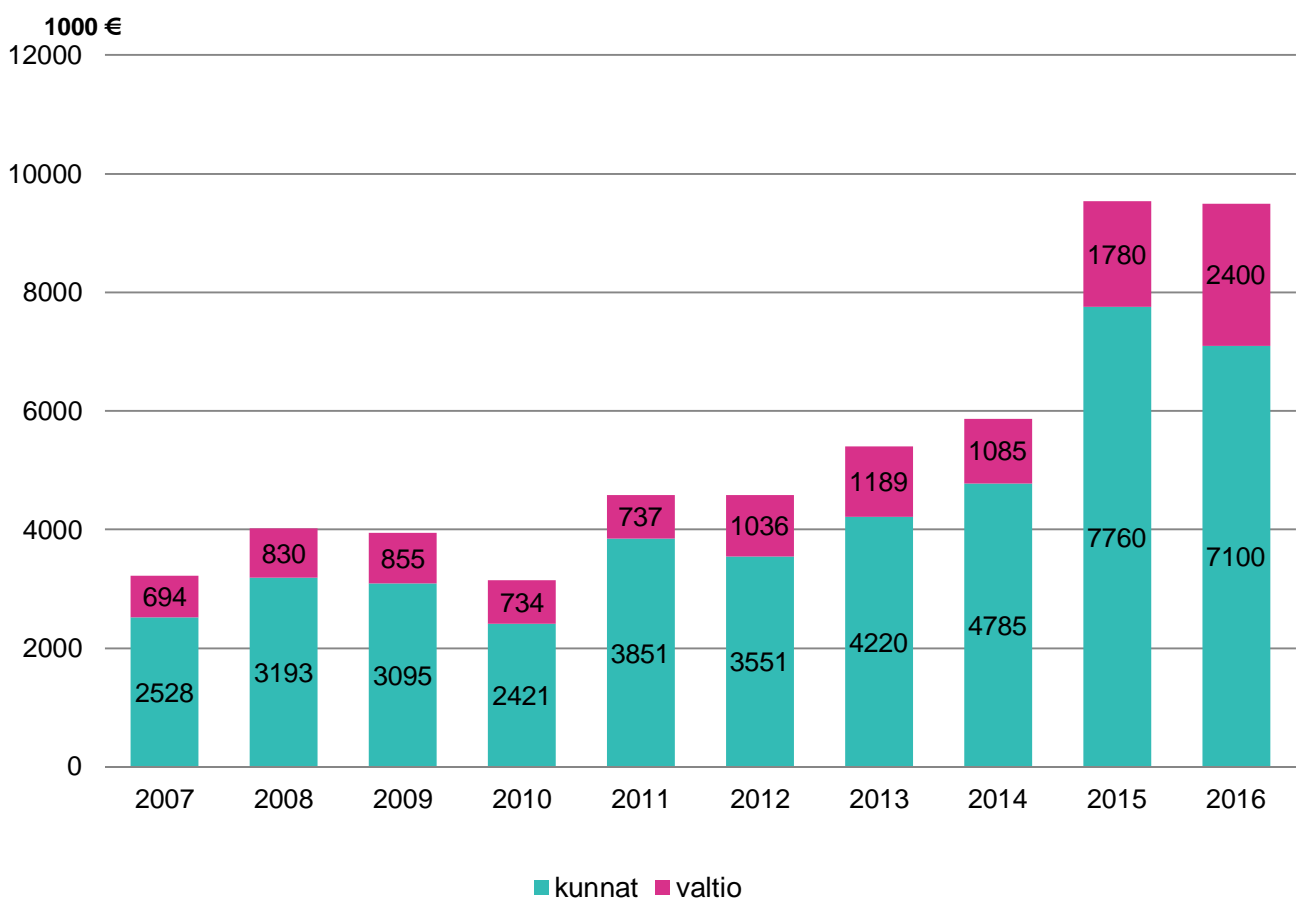
Uudenmaan ELY-keskus teki toimivalta-alueeltaan koskevan joukkoliikenteen palvelutasopäätöksen vuosiksi 2017-2020 vuonna 2016. Hyvinkään paikallisliikenteen palvelutaso on määritelty Hyvinkään liikennejärjestelmätyn yhteydessä ja hyväksytty vuoden 2010 lopussa.

- Uudenmaan ELY-keskus keskittyy liikennehankinnoissaan oman toimivalta-alueensa kuntia palvelevaan liikenteeseen. ELY-keskus ei hanki yksinomaan toisten toimivaltaisten viranomaisten alueita palvelevaa liikennettä. Helsingin seudulla tämä koskee toimivaltaisen kaupungin eli Hyvinkään sisäistä liikennettä sekä HSL:n alueen sisäistä liikennettä. Hyvinkään alueella ELY-keskus rahoittaa liikennehankintoja kaupunkiviranomaisille myönnettävillä valtionavustuksilla.
- Hyvinkään joukkoliikenteen palvelutaso oli vuonna 2016 samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Paikallisliikenteessä tehtiin vuonna 2016 yhteensä 816 000 matkaa, joka on 8,7 % enemmän kuin vuonna 2015.

Kestävien kulkutapojen palvelutason kehitys

ELY-keskuksen kuntien joukkoliikenteen rahoitus on pysynyt lähes samana vuoteen 2015 verrattuna, mutta valtion osuus on kasvanut ja kuntien osuus laskenut

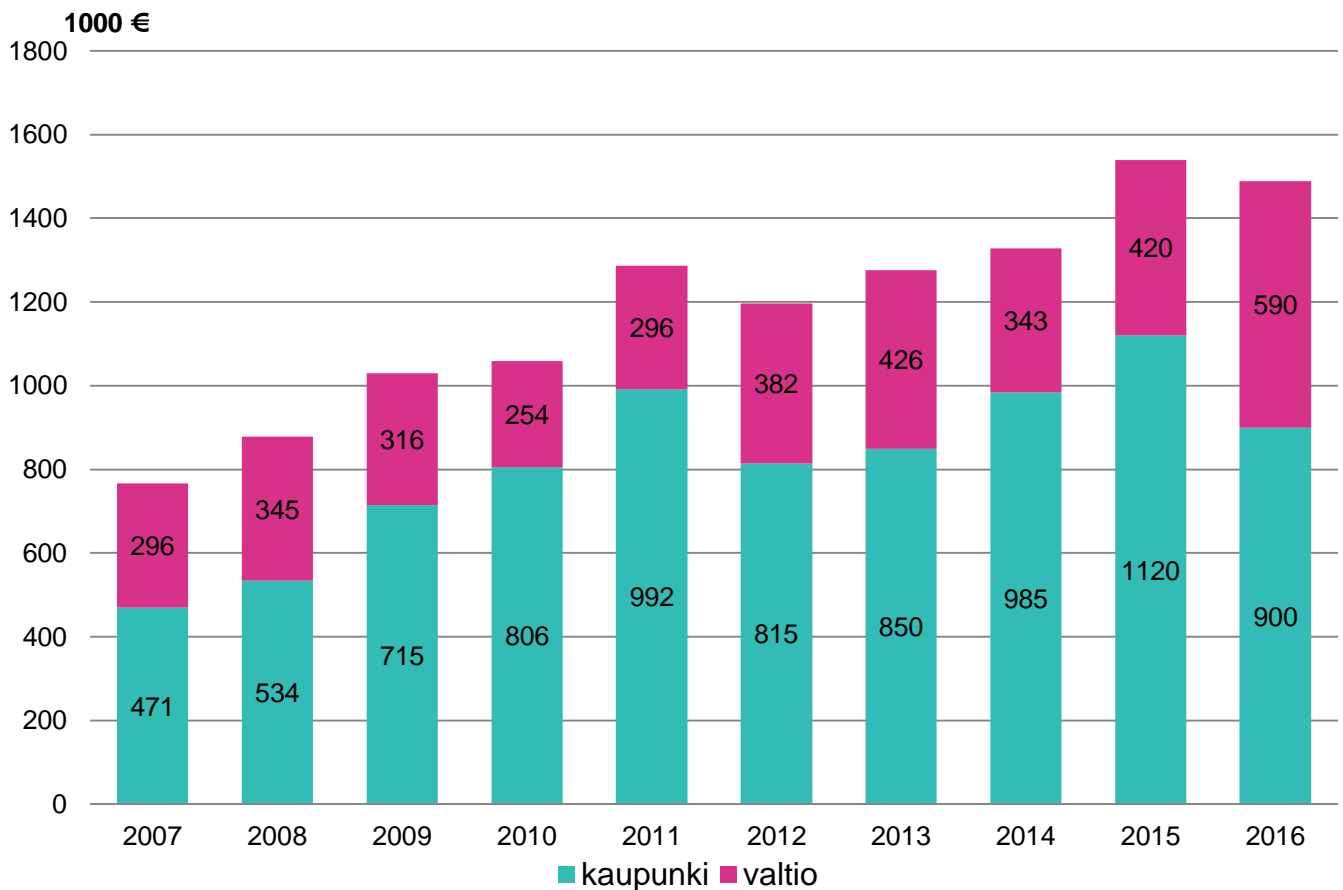

Joukkoliikenteen rahoitus muulla Helsingin seudulla (HSL-alue ja Hyvinkää eivät mukana). Lähde: Kunnanrahoitus ELY-keskuksen kuntien kuljetuskustannuskysely (avoin joukkoliikenne). Vuoden 2016 luvut vielä arvioita ja valtion osuus sisältää sekä valtionavustuksen että valtion osuuden liikenteiden ostosta.

Hyvinkään kaupungin osuuden pienenemiseen vaikutti edellisvuosia merkittävästi suurempi valtionavun osuus

Joukkoliikenteen rahoitus Hyvinkäällä. Kaikille avoin joukkoliikenne (paikallisliikenne, kaupunki, seutu- ja työmatkaliput sekä palveluliikenne).

Pyöräliikenteen seudullisten yhteyksien kehittämistarveselvitys on käynnissä ja valmistuu keväällä 2017

- HSL:n koordinoimassa työssä muodostetaan kokonaiskuva pyöräliikenteen pääverkon nykytilasta, kehittämissuunnitelmista ja käytöstä seudullisten toimenpiteiden suunnittelua ja priorisointia varten.
- Pyöräliikenteen pääverkon palvelutasoa täsmennetään esimerkiksi infran ja ylläpidon osalta sekä määritellään ja vaiheistetaan verkon seudullisia kehittämistarpeita lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
- Verkon vaikutuksia arvioidaan pyöräliikenteen kulkutapaosuuden kehittymiseen peilaten.
- Työssä muodostetaan suositus toimenpiteiden toteutumisen seurannasta.

Korjausvelkaraha ja perusväylänpidon lisärahoitus

Liikenneväylien korjausvelan vähentämiseen myönnettiin ns. korjausvelkarahaa vuosille 2016–2018. Sen lisäksi liikenneväylähankkeisiin myönnettiin perusväylänpidon lisärahoitusta vuosille 2017–2018.

- Korjausvelkarahasta 38 milj. euroa kohdistui Helsingin seudulle. Vuonna 2016 seudulla toteutettiin hankkeita korjausvelkarahalla. Korjausvelkarahalla toteutetut palvelutasoa parantaneet hankkeet ovat
  - Vt3 Nummenniitty ja Karhukorpi, Nurmijärvi, raskaiden ajoneuvojen pysäköintipaikkojen lisääminen alueita laajentamalla ja uudelleen järjestelemällä (UUD), 1,2 M€
  - Vt4 Tuuliruusu, Mäntsälä, raskaiden ajoneuvojen pysäköintipaikkojen lisääminen aluetta laajentamalla ja uudelleen järjestelemällä (UUD), 0,6 M€.
- Helsingin seudun osuus perusväylänpidon lisärahoituksesta on 51,2 milj. euroa. Perusväylänpidon lisärahoituksella toteutetut palvelutasoa parantaneet hankkeet ovat
  - Vt1 vaihtuvat nopeusrajoitukset Kehä III - Munkkivuori ja lisäkaistat Kehä II-Tuomarila, yhteensä 15 M€ (myönnetty valtion rahoitusta 10,9 M€) kustannusjakoneuvottelut valtion ja Espoon kesken käynnissä
  - Uusi raskaan liikenteen rekkaparkki palvelualueen yhteyteen, Kt 50 Vaarala, Vantaa, valtion osuus 1,9 M€
  - Klaukkalan ohikulkutie 42 M€

Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu on tehokas keino hallita liikenteen ulkoisvaikutuksia seudulla

- HLJ 2015:n jatkotyönä toteutettu ajoneuvoliikenteen hinnoittelua tutkinut selvityskokonaisuus koostui teknistoiminnallisesta ja hallinnollislainsäädännöllisestä selvityksestä. Selvitykset valmistuivat keväällä 2016.
- MAL-sopimukseen kirjattiin, että tiemaksujen valmistelua jatketaan yhteistyössä valtion ja kuntien kesken.
- Valmistelun lähtökohdaksi kirjattiin, että kerätyt varat käytetään seudun liikennejärjestämisen kehittämiseen, eikä menettely vähennä valtion mukaista keskimääräistä liikennerahoitusta seudulla.
- Asiakasmaksuja tarkasteltiin osana väyläyhtiön selvityksen valmistelua. Väyläyhtiön valmistelu on keskeytetty. Rahoituskysymyksiä käsitellään parlamentaarisessa työryhmässä.

Toimenpiteet, joita osapuolet
yhdessä edistävät

Edellytykset yhteentoimivalle lippuyhteistyölle on luotu

- HSL:n uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä valmistuu vuoden 2017 syksyyn mennessä, jonka jälkeen HSL:llä on edellytykset aloittaa asiakkaiden matkakorttien vaihto.
- HSL:n Taksa- ja lippujärjestelmää uudistetaan vyöhykeperusteiseksi. Uusi tariffijärjestelmä otetaan käyttöön aikaisintaan vuoden 2018 alusta.
- Liikennepalvelulain ensimmäisen vaiheen tavoitteena on luoda monimuotoista yritystoimintaa ja palveluita sääntelyä väljentämällä ja alalle tuloa helpottamalla. Lakiesitys on eduskunnan käsittelyssä.
- Liikennepalvelulain toisen vaiheen valmistelu on käynnistynyt ja siihen kootaan lento-, meri- ja raideliikenteen markkinoita ja kuljetuspalveluja koskevat säädökset.
- HSL:n lippu- ja informaatiojärjestelmän valmistuminen 2017 sekä vuonna 2016 päättyneen valtakunnallisen Waltti-projektin kehittämisvaiheen lopputulos antavat hyvän pohjan yhteentoimivalle lippuyhteistyölle.

Reaaliaikaisen matkustajainformaation kattavuutta ja laatua, avoimen datan ja rajapintojen käyttöä sekä avoimeen sovelluskoodiin perustuvia ratkaisuja

Reaaliaikainen matkustajainformaatio, avoin data ja avoin sovelluskoodi etenevät

- HSL:n Reittiopas uudistui helmikuussa 2017 ja palvelee erityisen hyvin mobiilikäyttäjiä. Vuonna 2017 myös HSL.fi-verkkopalvelu uudistuu ja HSL kehittää uutta HSL-sovellusta sekä mobiilikausilippua.
- Liikennepalvelulaki velvoittaa, että henkilöliikenteen palveluja tuottavan on annettava palvelua koskevat tiedot suoraan tietojärjestelmästä.
- Valtioneuvoston asetus on valmisteilla, millä määritellään täsmällisemmin eri palveluista edellytetyt minimitiedot.
- Lippurajapintojen aukaisemiseksi ja roaming toiminnan varmistamiseksi on rajapintojen käytölle oltava luottamusmalli/-verkosto, jolla pääsy rajapintaan autorisoidaan. LVM:n on käynnistänyt Lippu-projektin, jossa tehdään yhteenvetoa olemassa olevista malleista ja mallipohjina on tarkoitus käyttää myös jo tehtyjä kahdenvälisiä sopimuksia ja autorisointeja.
- Rautatieasemien tiedottaminen etenee Liikenneviraston toimesta. Uusien opastimien laatua ja tarkkuutta parantava informaatiojärjestelmä on tulossa vuonna 2019. Asemien näyttöpäätteitä uusitaan jatkuvana prosessina.

Matkaketjujen toimivuutta kansainvälisessä ja valtakunnallisessa liikenteessä erityisesti keskeisissä solmu- ja vaihtokohteissa

Lähi- ja kaukoliikenteen integraatiota kehitetään useilla eri toimenpiteillä

- HSL:n Solmu-kehittämishjelmassa tunnistettiin useita valtakunnallisen ja kansainvälisen liikenteen/matkaketjujen kannalta keskeistä vaihtopaikkaa ja niille on suunniteltu kehittämistoimenpiteitä.
- Suunnitteilla on kauko- ja lähiliikenteen lippuyhteistyöhön liittyviä pilottikokeiluja, joiden tavoitteena on parantaa matkustajan matkakokemusta ja kehittää koko matkaketjun sujuvuutta. Esim. SMART mobility -hanke.
- Liikennevirastolla on käynnissä asemanseutujen kehittämiseen liittyviä kehitysselvityksiä, joilla pyritään saavuttamaan tavoitteellinen palvelutaso.

Helsinki-Vantaan lentokenttäaluetta kehitetään maamme merkittävimpänä kansainvälisenä lentokenttänä

Valtion aiemmin
pääomittama Finavia
toteuttaa parhaillaan
lentoaseman terminaalin
laajennuksia

Yhteinen joukkoliikennealue laajenee Helsingin seudulla

- Tuusula ja Siuntio liittyvät HSL:ään vuoden 2018 alussa. HSL:n hallitus on hyväksynyt liittymiset alkuvuodesta 2017 ja nykyiset jäsenkunnat hyväksyivät liittymiset kevään 2017 aikana.
- HSL:llä on lippuyhteistyösopimuksia 13 kunnan kanssa, mikä mahdollistaa ko. kuntien asukkaille saman hintaiset liput, kuin HSL-kunnissa. Kotikunta maksaa erotuksen.
- Yhteistyötä tehdään noin kahdenkymmenen HSL-alueen ulkopuolelta tulevan bussilinjan kanssa, ko. bussilinjoilla voi matkustaa HSL-lipulla HSL-alueen sisällä ja liikennöitsijöille maksetaan nousukorvauksia käytön mukaan.

Tavoitteena on malli, jossa sovitaan kuntien, valtion ja yksityisten tahojen kesken toteutuskustannuksista sekä ylläpidon ja operoinnin vastuista.

- Uudenmaan ELY-keskuksen alueelle tarvitaan vähintään 400 uutta raskaan liikenteen pysäköintipaikkaa.
- Uudenmaan ELY-keskus on toteuttanut ns. korjausvelkarahalla raskaan liikenteen pysäköintipaikkoja vuoden 2016 aikana ja toteuttaa niitä edelleen vuonna 2017. Näillä toimenpiteillä saadaan yli 80 lisäpaikkaa. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus on saanut perusväylänpidon lisärahoitusta yhteensä 4,3 M€ vuosille 2017-2019. Tällä rahoituksella on tarkoitus toteuttaa Vantaalle yhteensä 100-200 raskaan liikenteen pysäköintipaikkaa.
- Helsinki on FinEstSmartMobility -hankkeessa kehittämässä Länsisatamaan rekkojen jonotusjärjestelmää.
- Vaaralan rekkaparkki on toinen pilottikohteista, joissa etsitään rekkaparkkien tulevaa toteutusmallia. Päätöksiä tullaan tekemään vuoden 2017 aikana. Pilottien tulosten perusteella voidaan linjata raskaan liikenteen pysäköintialueiden toteutustapaa tulevaisuudessa. Tällä hetkellä Vaaralan rekkaparkin toteutus on jäämässä valtion ja yksityisen toimijan vastuulle. Keskeistä olisi määritellä kuntien rooli ja vastuu rekkaparkkien toteutuksessa.

Valtion liikenteeseen kohdistuvia rahoitusvälineitä ja tukia ohjataan kokonaisuutena, jotta vaikuttavuus paranee. Toteuttamis- ja rahoitusohjelmat sovitaan sopijaosapuolten yhteistyöprosessina osana jatkuvaa liikennejärjestelmäsuunnittelua.

MAL 2019 -prosessissa tarkastellaan kokonaisrahoitusta, aiempien suunnitelmien vaikuttavuutta ja tavoitteiden toteutumista sekä taloudellisia vaikutuksia.

- Taloudellisista vaikutuksista tunnistetaan yhteiskuntatalouden lisäksi myös julkistalouden näkökulmia, kuten valtion talous ja kuntatalous.
- Kokonaisrahoitusnäkökulma täsmentyy vuonna 2018, jolloin laaditaan MAL 2019 -suunnitelmaa.